

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2014 m. spalio 31 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus, Laimės Baltrūnaitės, Anatolijaus Baranovo, Irmanto Jarukaičio (pranešėjas) ir Ričardo Piličiausko (kolegijos pirmininkas), sekretoriaujant Ramunei Petkuvienei, dalyvaujant pareiškėjo atstovui Pauliui Markevičiui, atsakovo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos atstovėms Daivai Gasiūnaitei ir Dovilei Kapačinskaitei, atsakovo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovei Redai Skirkevičiūtei,

viešame teismo posėdyje išnagrinėjo norminę administracinę bylą pagal Lietuvos Respublikos Seimo nario Naglio Puteikio prašymą ištirti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“ patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo 6 punkto atitiktį Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui bei Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (2012 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 1-187 redakcija) antrosios dalies VIII skyriaus 104-112, 114, 115, 117-124 punktų nuostatų atitiktį Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 21 daliai, 20 straipsnio 11 daliai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui, teisės aktų hierarchijos principui.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

1. Lietuvos Respublikos Seimo narys Naglis Puteikis kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydamas ištirti, ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos

perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“ 13.2 ir 14.2 punktai, šildymo būdo pakeitimo darbus priskiriantys rekonstrukcijai, bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“ patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (toliau – ir statybos techninis reglamentas STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“, Reglamentas) (2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-824 redakcija) 2 priedo 6 punktas, leidžiantis statybos rūšis reglamentuoti įgaliojimų neturinčiam energetikos ministrai, neprieštaruoja Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – ir Šilumos ūkio įstatymas) 29 straipsnio 1 daliai (tiek, kiek nustatyta, kad buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka), Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – ir Statybos įstatymas) (2010 m. liepos 2 d. įstatymo Nr. XI-992 redakcija) 20 straipsnio 11 daliai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ (2010 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1415 redakcija) (toliau – ir Vyriausybės Nutarimas Nr. 280) 1.2.18 punktui, taip pat ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (toliau – ir Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės, Taisyklės) (redakcija, galiojanti nuo 2011 m. spalio 30 d.) trečios dalies VIII skyriaus 104-124 punktų (tiek, kiek reglamentuoja šilumos tiekimo prietaisų ir įrenginių (sistemos) atjungimą nuo centralizuotos šilumos perdavimo tinklų) nuostatos, nustatančios kitokią buto atjungimo nuo centralizuoto šildymo tvarką, nei nustatyta Statybos įstatyme ir jį detalizuojančiuose teisės aktuose, nepažeidžia Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies, Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 dalies, 20 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punkto.

2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. birželio 26 d. nutartimi buvo priimta pareiškėjo pareiškimo dalis ištirti, ar Reglamento (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo 6 punktas neprieštaruoja Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktui, bei ar Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (2012 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 1-187 redakcija) antrosios dalies VIII skyriaus 104-112, 114, 115, 117-124 punktų nuostatos neprieštaruoja Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 daliai, 20 straipsnio 11 daliai, Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktui, teisės aktų hierarchijos principui. Kitą pareiškėjo prašymo dalį buvo atsisakyta priimti.

3. Pareiškėjas, prašydamas ištirti Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių atitinkamų nuostatų (tiek, kiek jose reglamentuojamas šilumos tiekimo prietaisų ir įrenginių (sistemos) atjungimas nuo centralizuoto šilumos perdavimo tinklų) teisėtumą, remiasi, be kita ko, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata, kad vartotojas turi teisę savo nuožiūra pirkti prekes ir paslaugas, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu sutarties laisvės principu bei 6.390 straipsnio 1 dalimi, nustatančia, kad abonentas, kai pagal energijos pirkimo-pardavimo sutartį jis yra fizinis asmuo – vartotojas, naudojantis energiją buitiniams reikmėms, turi teisę nutraukti sutartį vienašališkai apie tai pranešdamas energijos tiekimo įmonei, jeigu yra visiškai sumokėjęs už sunaudotą energiją; daugiabučiame name gyvenantis vartotojas šią teisę gali įgyvendinti tik tuo atveju, jeigu toks sutarties nutraukimas nepadarys žalos kitų to namo butų gyventojams. Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnis numato, kad šilumos vartotojas, pakeitęs buto (butų), kitų patalpų šildymo ir apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo pardavimo sutartį; buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka rekonstruojant pastatą (inžinerines sistemas). Nuo 2011 m. spalio 30 d. galiojančios redakcijos Taisyklių 104-124 punktai (tiek, kiek reglamentuoja šilumos tiekimo prietaisų ir įrenginių (sistemos) atjungimą nuo centralizuoto šilumos perdavimo tinklų) vartotojams, butų ar kitų patalpų savininkams, ketinantiems atsijungti nuo centralizuoto šildymo, nustatė prievolę laikytis procedūrų, teikiant savivaldybės institucijai ir gaunant iš jos bei kitų įvardintų institucijų atitinkamus dokumentus, gauti suderinimus, nors,

pasak pareiškėjo, įstatymais atsijungimas nuo šilumos perdavimo tinklų, t. y. pastato inžinerinių sistemų įrengimas priskiriamas paprastajam remontui, kuriam nėra reikalingas joks projektas, leidimas arba sutikimas, ypač kai darbai atliekami ne bendro naudojimo patalpose, o bute. Remdamasis Šilumos įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi, pareiškėjas nurodo, kad buto šildymo būdo pakeitimo statybos darbus reglamentuoja tik Statybos įstatymas ir jį detalizuojantys teisės aktai.

4. Nuo 2010 m. spalio 1 d. Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalis numato, kad statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktu Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija įgaliota nustatyti statinio projekto rengimo tvarką ir sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus. Aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 12.11 punktą (redakcija, galiojanti nuo 2010 m. spalio 1 d.) nustatė, kad statinio bendrųjų, atskirųjų, vartotojo inžinerinių sistemų įrengimas, keitimas, šalinimas priskirtinas statinio paprastajam remontui. Tai, kad inžinerinių sistemų įrengimas priskiriamas paprastajam remontui ir patenka išskirtinai į Statybos įstatymo reglamentavimo sritį, yra patvirtinęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2012 m. kovo 16 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I⁷⁵⁶-8/2012, kuriame, be kita ko, konstatuota, kad Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalis nukreipia į specialųjį statybos teisinius santykius reguliuojantį įstatymą – Statybos įstatymą, ir, atitinkamai, į šį įstatymą įgyvendinančius poįstatyminius teisės aktus, tarp jų – statybos techninius reglamentus. Pareiškėjo teigimu, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėse bylose Nr. I⁷⁵⁶-8/2012 ir I⁴³⁸-35/2012 pripažino, kad šildymo būdo keitimo teisinius santykius reguliuojantis įstatymas yra tik Statybos įstatymas ir jį detalizuojantys teisės aktai, o ne Šilumos ūkio įstatymas. Pagal Vyriausybės Nutarimą Nr. 280 statybos darbus reglamentuoti yra įgaliota tik Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, todėl bet kokie Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos bandymai ne pagal kompetenciją reglamentuoti statybos darbus, pareiškėjo nuomone, yra neteisėti, niekiniai ir nesukelia teisiųjų pasekmių. Dėl šių argumentų, pasak pareiškėjo, pripažintina, kad nuo 2011 m. spalio 30 d. galiojančių Taisyklių VIII skyriaus 104-124 punktai (tiek, kiek reglamentuoja šilumos tiekimo prietaisų ir įrenginių (sistemos) atjungimą nuo centralizuoto šilumos perdavimo tinklų) reglamentuoja butų ir kitų patalpų šildymo ir karšto vandens sistemų keitimo būdą, pažeidžiant Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalį, Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 dalį, 20 straipsnio 11 dalį ir Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktą, o energetikos ministras, patvirtinęs šias nuostatas, peržengė savo kompetencijos ribas. Pareiškėjo teigimu, dėl tokio teisinio reguliavimo buto savininkas turi laikytis ne tik Statybos įstatyme nustatytos buto šildymo ir karšto vandens tiekimo per šilumos perdavimo tinklus sistemų keitimo tvarkos, bet ir aukštesnės galios teisės aktam prieštaraujančių Taisyklių nuostatų, taip pažeidžiant teisėtų lūkesčių apsaugos bei teisės aktų hierarchijos principus.

5. Kadangi, pareiškėjo nuomone, statybos darbus reglamentuoti yra įgaliota tik Aplinkos ministerija, Energetikos ministerijos bandymai ne pagal kompetenciją reglamentuoti statybos darbus yra neteisėti ir nesukelia jokių teisiųjų pasekmių – Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnis nustato, kad buto šildymo būdas keičiamas tik Statybos įstatymo nustatyta tvarka, kurią detalizuoti gali tik Aplinkos ministerija, patvirtindama atitinkamą statybos techninį reglamentą. Todėl pareiškėjas abejoja, ar teisėtai statybos darbų rūšis reglamentuoja energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymas Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“, ir, atitinkamai, ar Reglamento 2 priedo 6 punktas, pateikiantis nuorodą į šį aktą, neprieštarauja Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai (tiek, kiek nustatyta, kad buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka), Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktui.

6. Pareiškėjas taip pat pažymi, kad pagal Reglamento 12.11 punktą statinio bendrųjų, atskirųjų, vartotojo inžinerinių sistemų įrengimas, keitimas, šalinimas priskiriamas prie statinio paprastojo remonto darbų. Pagal Statybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 5 punktą statinio projektas – paprastojo remonto projektas rengiamas ypatingo ar neypatingo statinio paprastajam remontui Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais, o pagal šio straipsnio 1 dalies 9 punktą, paprastojo remonto aprašas rengiamas statinio paprastajam remontui tik Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais. Statybos įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 4 punktas nustato, jog kitais, nei šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais, taigi – ir paprastojo remonto atveju, statybą leidžiantis dokumentas yra rašytinis įgalioto valstybės tarnautojo pritarimas šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4-13 punktuose nurodytam statinio projektui (kai jis yra privalomas). Šių nuostatų pagrindu, pareiškėjo nuomone, darytina išvada, kad pagal Statybos įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą statinio paprastojo remonto atveju statinio projekto rengimas ir rašytinis įgalioto valstybės tarnautojo pritarimas, kaip statybą leidžiantis dokumentas, privalomas tik Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais, todėl statinio paprastojo remonto atveju statinio projekto rengimas ir rašytinis įgalioto valstybės tarnautojo pritarimas, kaip statybą leidžiantis dokumentas, negali būti privalomas Energetikos ministerijos nustatytais atvejais.

II.

7. Rengiant norminę administracinę bylą nagrinėti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, gauti atsakovų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos atsiliepimai.

8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija prašo pareiškėjo prašymo netenkinti ir tiriamą Reglamento 2 priedo 6 punktą pripažinti teisėtu. Atsiliepinimas grindžiamas šiais teisiniais argumentais:

8.1. Reglamento 1 dalies 1 punkte nurodoma, kad Reglamentas nustato statinio statybos rūšis ir pagrindinius principus, pagal kuriuos statybos darbai priskiriami atskiroms statybos rūšims, o 2 punkte – kad kitų ministerijų ir Vyriausybės įstaigų (pagal kompetenciją) inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų, technologinių įrenginių, technologinių inžinerinių sistemų ir kt. normatyvinių saugos ir paskirties dokumentų, kuriuose statybos darbai suskirstyti pagal statybos rūšis, sąrašas pateikiamas Reglamento 2 priede. Šio priedo 6 punkte nurodomas energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymas 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“.

8.2. Nors pareiškėjas kelia klausimą dėl Reglamento nuostatos atitikties Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, tačiau Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2012 m. kovo 16 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I⁷⁵⁶-8/2012, pasisakydamas dėl Reglamento kitos nuostatos galimo prieštaravimo Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, yra konstatavęs, jog pastaroji Šilumos ūkio įstatymo nuostata nereguliuoja statybos, keičiant šildymo būdą, teisinių santykių, o tiesiogiai nukreipia į šiuos teisinius santykius reguliuojantį specialųjį Statybos įstatymą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas padarė išvadą, kad atitinkamas Reglamento punktas neprieštarauja Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, kadangi ginčijama nuostata nepatenka į šio įstatymo reguliavimo sritį. Analogiška išvada darytina ir nagrinėjamu atveju.

8.3. Statybos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodoma, kad normatyviniai statybos techniniai dokumentai – statybos techniniai reglamentai yra Vyriausybės įgalios institucijos teisės aktai (branduolinės energetikos objektams – šios institucijos ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos teisės aktai), kurie nustato statinių, jų statybos, naudojimo ir priežiūros techninius reikalavimus tiesiogiai arba nuorodomis į standartus arba statybos ir statinių naudojimo ir techninės priežiūros taisykles, o šio straipsnio 4 dalyje nurodoma, kad į statybos techninius reglamentus taip pat įrašomi normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimai, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 55 dalyje, išreiškiant

juos techniniais parametrais arba nuorodomis į normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus. Reglamento 2 priedo 6 punkte nurodytas energetikos ministro įsakymas yra parengtas vadovaujantis Statybos įstatymo 8 straipsnio 5 dalimi ir Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“¹.2.2 punktu, pagal kurį normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus energetikos objektų (tarp jų ir šilumos tiekimo tinklų ir jų priklausinių) ir įrenginių, skirtų energijos ar energijos išteklių (įskaitant atsinaujinančius energijos išteklius) gamybai, laikymui, perdirbimui, skirstymui ir pan. srityje pavesta rengti Energetikos ministerijai. Taigi vadovaujantis Statybos įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostata, kad į statybos techninius reglamentus taip pat įrašomi normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimai, teikiant nuorodą į normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus, Aplinkos ministerija turėjo teisinį pagrindą Reglamento 2 priedo 6 punkte teikti nuorodą į minėtą energetikos ministro įsakymą. Šis įsakymas yra galiojantis, taigi yra teisėtas ir pagrįstas tol, kol nėra panaikintas, o spręsti dėl energetikos ministro priimto teisės akto nuostatų teisėtumo ar jų panaikinimo Aplinkos ministerija įgaliojimų neturi.

9. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija atsiliepime nurodo, kad energetikos ministras, tvirtindamas ginčijamas Taisykles, neperžengė savo kompetencijos ribų ir papildomų bei perteklinių pareigų vartotojams nenustatė. Atsiliepimas grindžiamas šiais esminiais teisiniais argumentais:

9.1. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 1 punktas nustato jų paskirtį – sureguliuoti šilumos vartotojų ir kitų šilumos ūkio subjektų bei karšto vandens vartotojų ir karšto vandens tiekėjų tarpusavio santykius, teises, pareigas ir atsakomybę, susijusius su šilumos ir karšto vandens gamyba, perdavimu, tiekimu ir vartojimu. Taigi Taisyklės nereglamentuoja techninių statybos klausimų, kurie sprendžiami statybos santykius reguliuojančiuose teisės aktuose. Vienas iš Šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų – ginti šilumos vartotojų teises ir teisėtus interesus, o sistemiškai įvertinus šio įstatymo 29 straipsnio 1-3 dalių turinį bei jų santykį su kitais įstatymo straipsniais, akivaizdu, jog šio straipsnio tikslas – ginti šilumos vartotojų teises ir teisėtus interesus, nustatant jų teisę nutraukti šilumos pirkimo-pardavimo sutartį.

9.2. Įstatyme yra įtvirtinta vartotojo teisė pakeisti buto šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdą bei šiuo pagrindu nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartį, todėl akivaizdu, kad šios teisės įgyvendinimo galimybei užtikrinti teisės aktuose (įstatyme ar poįstatyminiame teisės akte) turi būti numatytos ir tam tikros priemonės, reikalavimai bei sąlygos šiai teisei tinkamai, nepažeidžiant kitų vartotojų interesų, įgyvendinti. Atsižvelgiant į įstatymo viršenybės principą, poįstatyminiame teisės akte nustatytas teisinis reglamentavimas turi būti grindžiamas teisiniu reglamentavimu, įtvirtintu įstatymuose ir gali jį tik detalizuoti, tačiau negali būti sukuriama naujo bendro pobūdžio teisės normos, konkuruojančios su įstatymo normomis. Siekdama sudaryti vartotojui sąlygas įgyvendinti teisę pakeisti apsirūpinimo šiluma būdą bei atitinkamai apsaugoti kitų vartotojų teises bei teisėtus interesus, Energetikos ministerija procedūrinius šios teisės įgyvendinimo klausimus nustatė Taisyklių antrosios dalies VIII skyriaus 104-112, 114, 115, 117-124 punktuose, kurie nenustato jokių statybos darbams taikomų techninių reikalavimų.

9.3. Ginčijamos Taisyklių nuostatos susijusios su tinkamu ir procedūriškai aiškiai nustatytu vartotojo teisės įgyvendinimu, o techniniai šildymo būdo pakeitimo darbai (statybos darbai) atliekami vadovaujantis statybos teisinius santykius reglamentuojančiais galiojančiais teisės aktais. Pavyzdžiui, Taisyklių 107 punkte nurodyta, kad sprendimas priimamas teisės aktuose nustatyta tvarka ir pateikiama nuoroda į Taisyklių 1 priedo 3 punktą – Šilumos ūkio įstatymą. Taip pat Taisyklėse nustatyta, kad šilumos įrenginių atjungimo projektavimo, rengimo ir kiti su atjungimu susiję darbai atliekami pagal teisės aktų reikalavimus, bei pateikiama nuoroda į Taisyklių 1 priedo atitinkamus punktus, kuriuose išvardijami statybos darbams taikomi teisės aktai. Ginčijamos Taisyklių nuostatos taip pat grindžiamos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu nuosavybės neliečiamumo ir apsaugos principu. Pastato šildymo ir karšto vandens sistema yra bendroji dalinė pastato savininkų nuosavybė, todėl atskiro vartotojo priimamas sprendimas atjungti šilumos tiekimo prietaisus ir įrenginius nuo centralizuoto šilumos perdavimo tinklų gali turėti įtakos kitų vartotojų teisėms ir teisėtiems

interesams. Taigi Taisyklių 104-112, 114, 115, 117-124 punktai nenustato naujų bendro pobūdžio normų: vartotojo teisė pakeisti šildymo būdą ir (ar) atsijungti nuo šildymo sistemos nustatyta Šilumos ūkio įstatyme, t. y. įtvirtinta įstatymo lygmeniu; minėtos nuostatos neriboja vartotojo teisės pakeisti šildymo ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdą ir (ar) atsijungti nuo karšto vandens ar šildymo sistemų, t. y. nesiaurina šios teisės apimtį, taip pat nekonkuruoja su Šilumos ūkio įstatymu.

9.4. Vertinant ginčijamų Taisyklių punktų atitiktį Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 daliai, 20 straipsnio 11 daliai ta apimtimi, kuria statybos priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus nustato Vyriausybės įgaliota institucija, ir Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktui, kad statybos priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus nustato Aplinkos ministerija, pabrėžtina, kad šių klausimų minėti Taisyklių punktai nereglamentuoja. Teisiniai klausimai, kurie nepatenka į Šilumos ūkio įstatymo reguliavimo sritį, *inter alia* statybos klausimai, sprendžiami kitų įstatymų ar juos detalizuojančių poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka. Pastatų ir / ar inžinerinių sistemų bei kitų statybos objektų įrengimo, keitimo, šalinimo ar kiti statybos darbai ir jų kvalifikavimas, priskiriant atitinkamus darbus tam tikrai statybos rūšiai, nėra Šilumos ūkio įstatymo reguliavimo sritis, todėl minėti veiksmai yra atliekami ar atitinkamai vertinami kitų specialių teisės aktų nustatyta tvarka, į kuriuos Taisyklėse pateikiamos nuorodos. Taigi pareiškėjas prašo iširti Taisyklių nuostatas, kurios jokiais aspektais nereglamentuoja statybos santykių, *inter alia* nereglamentuoja statinio projekto rengimo tvarkos ir sudedamųjų dalių, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumų, kuriuos pagal Vyriausybės Nutarimą Nr. 280 įgaliota nustatyti Aplinkos ministerija. Kadangi ginčijamuose Taisyklių punktuose ir Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalyje bei Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punkte reglamentuojami skirtingi teisiniai santykiai, todėl tarp jų negali būti prieštaravimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

III.

10. Pareiškėjas nagrinėjamoje norminėje administracinėje byloje iškėlė klausimą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo 6 punkto atitikties Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui, taip pat dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (2012 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 1-187 redakcija) 104-112, 114, 115, 117-124 punktų atitikties Lietuvos Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 daliai, 20 straipsnio 11 daliai, Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui, teisės aktų hierarchijos principui.

Dėl Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių

11. Pareiškėjas, prašydamas iširti energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (2012 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 1-187 redakcija) 104-112, 114, 115, 117-124 punktų atitiktį Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 daliai, 20 straipsnio 11 daliai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui bei teisės aktų hierarchijos principui, kaip matyti iš prašymo argumentų, abejoja šių nuostatų teisėtumu iš esmės energetikos ministro įgaliojimų nustatyti ginčijamą teisinį reguliavimą aspektu, taip pat mano, jog ginčijamose

nuostatose įtvirtintas teisinis reguliavimas prieštarauja Statybos įstatymui, taip pažeidžiant teisės aktų hierarchijos principą.

12. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – ir Konstitucinis Teismas) ne kartą yra pažymėjęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas – universalus principas, kuriuo yra grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Lietuvos Respublikos Konstitucija (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2010 m. birželio 29 d., 2011 m. vasario 14 d. ir kt. nutarimai). Konstituciniu teisinės valstybės principu turi būti vadovujamasi ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant (Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai). Konstitucinėje jurisprudencijoje nuosekliai pažymima, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, *inter alia* tai, kad teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų (Konstitucinio Teismo 2014 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2010 m. kovo 22 d. ir kt. nutarimai); įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluočių turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2009 m. kovo 2 d., 2013 m. gruodžio 16 d. ir kt. nutarimai). Priešingu atveju teisės subjektams būtų apsunkintos galimybės žinoti, ko iš jų reikalauja teisė (Konstitucinio Teismo 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimas). Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimai įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad <...> žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytu aukštesnės galios teisės aktuose; <...> poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, todėl poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ar sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2005 m. sausio 19 d. nutarimai).

13. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje taip pat nuosekliai pabrėžia viešojo administravimo subjektų pareigą veikti tik pagal aukštesnės galios teisės aktais jiems suteiktą kompetenciją, nuroydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, veikla vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją, pripažįstami neteisėtais (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. liepos 25 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I¹-2/2006, 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2008, 2013 m. gruodžio 17 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁵⁵²-22/2013 ir kt.), o atitinkamam teisėkūros subjektui viršijus jam teisės aktais suteiktą kompetenciją ir priėmus norminį administracinį aktą, kurį jis nėra įgaliotas priimti, tuo pačiu būtų pažeistas ir Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2008, 2011 m. birželio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I⁷⁵⁶-6/2011).

14. Pagal Energetikos įstatymą Energetikos ministerija yra viena iš energetikos veiklos valdymą, reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę Lietuvoje atliekančių institucijų (Energetikos įstatymo 4 str.). Šio įstatymo 6 straipsnis nustato Energetikos ministerijos funkcijas, *inter alia* formuoti valstybės politiką energetikos sektoriuje ir organizuoti, koordinuoti, kontroliuoti jos įgyvendinimą (1 p.), pagal kompetenciją tvirtinti teisės aktus, reglamentuojančius energijos tiekimo saugumo, energetikos objektų ir įrenginių, vartotojų energetikos įrenginių įrengimo, eksploatavimo, naudojimo, techninės saugos, efektyvaus naudojimo ir kitus techninius klausimus (2 p.), tvirtinti energijos ir energijos išteklių perdavimo, skirstymo, tiekimo ir vartojimo taisykles (5 p.), nustatyti vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių

objektų (tinklų, įrenginių, sistema) tvarką ir sąlygas (12 p.), taip pat atlikti kitas šio įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytas funkcijas. Taigi Energetikos ministerijai, kaip vienai iš energetikos veiklos valdymą, reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę atliekančių institucijų, priskirtos gana plačios funkcijos energetikos, *inter alia* šilumos ūkio srityje.

15. Kaip matyti iš energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymo Nr. 1-297, kuriuo buvo patvirtintos tam tikra apimtimi ginčijamos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės, preambulės, jis priimtas vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi, 15 straipsnio 4 dalimi, 26 straipsnio 2 dalimi bei 29 straipsnio 3 dalimi, iš kurių išplaukia, jog energetikos ministrui įstatymų leidėjas pavedė nustatyti (detalizuoti) šilumos vartotojų, šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjų, taip pat namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo tarpusavio santykius, teises ir pareigas, susijusius su šilumos ir karšto vandens gamyba, perdavimu, tiekimu ir vartojimu (pastebėtina, jog būtent šis tikslas yra nurodytas ir Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 1 punkte). Tačiau nustatydamą atitinkamą teisinį reguliavimą, Energetikos ministerija, kaip minėta, saistoma *inter alia* iš konstitucinio teisinės valstybės principo išplaukiančių teisėkūros subjektui keliamų reikalavimų.

16. Energetikos ministerija, siekdama pagrįsti savo įgaliojimus nustatyti Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse įtvirtintą ginčijamą teisinį reguliavimą, pažymėjo, jog naujų teisės normų, reguliuojančių techninius statybos teisinius santykius, ji nenustatė, o tik, siekdama užtikrinti Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą vartotojų teisę pakeisti buto (butų), kitų patalpų šildymo ir apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, susistemino nustatytus procedūrinius reikalavimus, pateikdama atitinkamas nuorodas į teisės aktus, reguliuojančius statybos teisinius santykius. Vertindama šiuos argumentus, išplėstinė teisėjų kolegija pastebi, jog nagrinėjamoje norminėje byloje aktualus klausimas – šilumos vartotojų teisės pakeisti atitinkamo pastato ar patalpų šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdą įgyvendinimas – patenka ne tik į Šilumos ūkio įstatymo, tačiau (be kita ko, atsižvelgiant į Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies nuostatą, jog šildymo būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka) ir į statybos teisinius santykius reguliuojančių teisės aktų reguliavimo sritį, kadangi šildymo būdas keičiamas atjungiant atitinkamus įrenginius nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemos. Be to, šildymo būdo pakeitimas tam tikrais aspektais susijęs ir su civiliniais teisiniais santykiais – tiek, kiek tai susiję su atsijungusių vartotojų ir šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjų tarpusavio teisių bei pareigų pasikeitimu ar, kai atsijungia dalis pastato, kitų, neatsijungiančių vartotojų teisėmis, teisėtais interesais ir pan. Taigi akivaizdu, jog nagrinėjamu atveju itin aktualus yra atitinkamų teisėkūros subjektų kompetencijos atribojimo klausimas. Be to, minėtų Energetikos ministerijos argumentų kontekste išplėstinė teisėjų kolegija neabejoja, jog tam tikrais atvejais, kai tai būtina teisinio reguliavimo aiškumo tikslais, ypač reguliuojant tam tikrus kompleksinius teisinius santykius, kyla būtinybė teisės normose pateikti nuorodas į, be kita ko, kitų įgaliotų teisėkūros subjektų priimtus teisės aktus ar galbūt įtvirtinti (perkelti) teisės normas, grindžiamas kitų teisėkūros subjektų pagal kompetenciją nustatytu teisiniu reguliavimu. Tačiau akcentuotina, jog toks teisinis reguliavimas negali sudaryti prielaidų abejonėms dėl jo prigimties bei kilmės, *inter alia* – iš kokių teisinių santykių reguliavimo srities tokios teisės normos kildintinos, juolab įtvirtinant atitinkamas nuostatas, grindžiamas kito teisėkūros subjekto pagal kompetenciją nustatytu teisiniu reguliavimu (pakartojant tam tikrą kito teisėkūros subjekto įtvirtintą teisinį reguliavimą), negali būti akcentuojami ar nustatomi nauji teisinio reguliavimo aspektai, taip iš esmės veikiant *ultra vires*.

17. Pareiškėjo ginčijami Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių punktai reguliuoja teisinius santykius dėl šilumos įrenginių atjungimo nuo šilumos perdavimo tinklų vartotojo iniciatyva: 104-108 punktuose nustatoma, kokie veiksmai turi būti atliekami, siekiant atjungti atitinkamus pastatus ar daugiabučio namo dalį nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos, o būtent – kad pastato savininkas (daugiabučio namo valdytojas, atsijungimo iniciatoriai, kai siekiama atjungti daugiabučio namo butą ar kitą patalpą) turi pateikti savivaldybės institucijai prašymą išduoti rašytinį pritarimą pastato

paprastojo remonto projektui (aprašui), pertvarkant pastato inžinerines sistemas (šildymo, dujotiekio, elektros tiekimo), bei kokie dokumentai privalomai pridedami prie tokio prašymo; 109 punktą nustato, kad savivaldybė teisės aktuose nustatytais terminais atlieka numatytus veiksmus, po kurių išduodamas rašytinis pritarimas pastato paprastojo remonto projektui (aprašui), arba motyvuotai atsisakoma jį išduoti; 110 punkte nustatyta, kad pastato savininkas arba valdytojas, gavęs minėtą rašytinį pritarimą, kitą šilumnešį ar energijos rūšį teiksiančiam asmeniui pateikia paraišką gauti prisijungimo sąlygas; 111 punktą nustato, kad jeigu vartotojų pasirinkimas neatitinka savivaldybės infrastruktūros plėtros specialiojo plano ir šilumos ūkio specialiųjų planų, savivaldybė šiame punkte nurodytuose teisės aktuose nustatytais terminais atlieka numatytus veiksmus, po kurių motyvuotu pagrindu atsisako išduoti rašytinį pritarimą pastato paprastojo remonto projektui (aprašui), o 112 punkte nustatyta minėto Taisyklių 111 punkto netaikymo sąlyga – jei atjungiamo objekto šildymui ir (ar) karštam vandeniui ruošti bus naudojami atsinaujinantys neiškastinių išteklių šilumos energijos šaltiniai; 114 punktą nustato tam tikrus individualaus ar dvibučio namo savininkų, pageidaujančių atjungti prie šilumos perdavimo tinklų prijungtus pastato šildymo įrenginius, bei šilumos tiekėjo tarpusavio santykių (teisių bei pareigų) aspektus; 115 punkte reglamentuojami pastato savininko teisės atjungti prie šilumos perdavimo tinklų prijungtus pastato šildymo ar karšto vandens įrenginius, kai keičiama pastato paskirtis ir pastatas nebus šildomas arba kai numatoma pastatą nugriauti, įgyvendinimo klausimai; 117 punktą nustato, kad atitinkami organizaciniai, priešprojektiniai, projektavimo, įrengimo ir kiti su atjungimu susiję darbai atliekami pagal nurodytų teisės aktų reikalavimus ir projektą suinteresuotų patalpų savininkų lėšomis, taip pat nustato, kokie statinio projektai rengiami, jei po minėtų darbų numatoma atlikti kitus statybos darbus ir jei vienu metu numatoma atjungti kelis atskirus daugiabučio namo ar sublokuoto daugiabučio namo bloko (sekcijos) butus ar kitas patalpas; 118 punktą nustato duomenis, kurie turi būti nurodyti daugiabučio namo sekcijos (bloko) ar buto (patalpos) šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo įrenginių atjungimo ir susijusių su atjungimu pastato šildymo ir karšto vandens sistemų inžinerinių sistemų (šildymo, dujotiekio, elektros tiekimo) pertvarkymo projekte (aprašė); 119 punktą nustato, kad jeigu prie atjungiamo objekto šilumos ir karšto vandens įrenginių yra prijungtos kitų namų, butų ar patalpų šildymo ir karšto vandens sistemos, vartotojai savo šilumos įrenginius gali atjungti tik nepažeisdami kitų pastatų, butų ar patalpų savininkų teisių bei teisėtų interesų, taip pat kad su daugiabučio namo buto ar kitų patalpų šilumos vartojimo įrenginių atjungimu susiję daugiabučio namo šildymo sistemos inžinerinių sistemų (šildymo, dujotiekio, elektros tiekimo) pertvarkymo darbai atliekami vadovaujantis Taisyklių 93-102 punktuose nustatyta tvarka atjungiamų buto ar kitų patalpų savininko lėšomis; 120 punktą nustato vartotojo ar jo vardu veikiančio asmens pareigą nustatytu terminu pranešti šilumos tiekėjui apie numatomą atjungimą; 121 punktą nustato, kad baigus Taisyklių 117 punkte nurodytus darbus, atsijungimo iniciatorius, pastato savininkas arba valdytojas ir šilumos tiekėjo įgaliotas atstovas surašo šilumos tiekimo nutraukimą patvirtinantį aktą; 122 punktą numato, kad pastato, sekcijos (bloko) arba daugiabučio namo buto ar kitų patalpų šilumos įrenginiai atjungiami dalyvaujant valdytojo ir šilumos tiekėjo įgaliotiems atstovams bei kad baigus atjungimo darbus, buto ar kitų patalpų savininkas, valdytojas ir šilumos tiekėjas pasirašo jų atjungimo aktą; 123 punktą nustato, kad pastato, sekcijos (bloko) arba daugiabučio namo buto ar kitų patalpų šilumos vartojimo įrenginiai pripažįstami atjungti nuo Taisyklių 122 punkte nurodyto atjungimo akto ir susitarimo dėl šilumos pirkimo-pardavimo sutarties nutraukimo pasirašymo dienos, jeigu šilumos pirkimo-pardavimo sutartyje nenustatyta kitaip, o 124 punktą – kad daugiabučio namo sekcijos (bloko), buto ar kitos patalpos, kurių šilumos vartojimo įrenginiai pripažįstami atjungti, savininkų – buitinių šilumos vartotojų su šilumos tiekėjais sudarytos šilumos vartojimo pirkimo-pardavimo sutartys laikomos pakeistomis pagal Taisyklių 107.1.4-108.1.5 punktų nuostatas nuo Taisyklių 122 punkte nurodyto akto surašymo dienos – šiuo atveju butų ir kitų patalpų savininkai su šilumos tiekėju sudaro šilumos vartojimo pirkimo-pardavimo sutartį dėl šilumos vartojimo daugiabučio namo bendrosioms reikmėms tenkinti; iki butų ir kitų patalpų savininkai ir šilumos tiekėjai sudaro šias šilumos vartojimo pirkimo-pardavimo sutartis pagal šalių individualiai aptartas sąlygas, nuo Taisyklių 122 punkte

nurodyto akto pasirašymo momento taikomos šilumos vartojimo pirkimo-pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartinės sąlygos; butų ir kitų patalpų, kurių šilumos įrenginiai pripažįstami atjungti, savininkai – buitiniai šilumos vartotojai šilumos tiekėjui kiekvieną mėnesį apmoka už jiems tenkančią sunaudotos pastato bendrosioms reikmėms šilumos dalį, ją nustačius vadovaujantis šiame punkte nurodytuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

18. Atsižvelgdama į nurodytų ginčijamų nuostatų turinį, išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymi, jog jomis yra reguliuojami įvairūs su pastato (patalpų) šilumos įrenginių atjungimu nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo šildymo ar karšto vandens sistemos (kai atjungiamas dalis daugiabučio namo, jo butas ar kitos patalpos) susiję klausimai – nuo klausimo iniciavimo iki atitinkamų darbų pabaigos, su kuria sietinas šilumos vartotojo bei šilumos tiekėjo tarpusavio teisių bei pareigų pasikeitimas. Taigi atsižvelgiant į tai, jog ginčijamu teisiniu reguliavimu nustatyta tvarka, kurios laikantis įgyvendinama teisė atjungti atitinkamus šilumos įrenginius, yra reikšmingai susijusi su statybos teisiniais santykiais, o būtent, – atitinkamo statybą leidžiančio dokumento išdavimu, statinio projektavimu, atitinkamų darbų pabaiga, – taip pat į tai, jog pareiškėjas abejonės ginčijamų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatų teisėtumu kelia iš esmės atsakovo – Energetikos ministerijos – įgaliojimų nustatyti minėtą teisinį reguliavimą aspektu, pirmiausia būtina įvertinti statinio projektavimo, statybą leidžiančių dokumentų išdavimo bei susijusių teisinių santykių reguliavimą, *inter alia* valstybės institucijų įgaliojimus šioje srityje.

19. Statybos teisinius santykius Lietuvos Respublikoje reguliuoja Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (šiuo metu galiojanti 2013 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. XII-424 redakcija). Statybos įstatymo 1 straipsnio, apibrėžiančio šio įstatymo paskirtį ir taikymą, 1 dalyje įtvirtinta, jog šis įstatymas nustato visų Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminius reikalavimus, statybos techninio normavimo, statybinių tyrinėjimų, statinių projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinių naudojimo ir priežiūros, griovimo tvarką, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, statinių savininkų (ar naudotojų) ir kitų juridinių ir fizinių asmenų veiklos šioje srityje principus ir atsakomybę.

20. Pagal Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalį, statinio projekto rengimo tvarką ir sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ (2010 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1415 redakcija) 1.2.18 punktu Aplinkos ministerija įgaliota nustatyti statinio projekto rengimo tvarką ir sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus. Vadovaudamasis nurodytomis nuostatomis, aplinkos ministras 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 patvirtino statybos techninį reglamentą STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ (dabar galiojanti 2014 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. D1-240 redakcija), kuris nustato, be kita ko, paprastojo remonto aprašo rengimo tvarką bei statinio projekto sudedamąsias dalis (1.1-1.2 punktai). Įgyvendindamas Statybos įstatymo 23 straipsnio 26 dalies nuostatą, jog prašymų išduoti statybą leidžiantį dokumentą turinį, statybą leidžiančiam dokumentui gauti pateikiamo statinio projekto apimtį ir statybą leidžiančių dokumentų turinį nustato Aplinkos ministerija, aplinkos ministras 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtino statybos techninį reglamentą STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, kuris detalizuoja Statybos įstatymo 23 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias statybą leidžiančių dokumentų išdavimo procedūras. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog pastato (ar jo dalies) šildymo būdo pakeitimas, atjungiant atitinkamus šilumos įrenginius nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos, tiek, kiek tai susiję su atitinkamai statinio projektavimu, statybą leidžiančio dokumento išdavimu bei atitinkamų statybos darbų užbaigimu, patenka į Statybos įstatymo bei jį įgyvendinančių teisės aktų, *inter alia* priimtų įstatymų leidėjo įgaliotos Aplinkos ministerijos, reguliavimo sritį. Savo ruožtu

cituoatų Statybos įstatymo bei Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 nuostatų pagrindu konstatuotina, jog Energetikos ministerijai nėra pavesta reguliuoti nagrinėjamu atveju aktualius statybos teisinius santykius.

21. Nurodytų argumentų kontekste pažymėtina, jog išplėstinė teisėjų kolegija nekvestionuoja tam tikrų Energetikos ministerijos įgaliojimų statybos teisinių santykių (teisinių santykių, glaudžiai susijusių su statybos teisiniais santykiais) srityje, išplaukiančių iš Energetikos ministerijos, kaip itin plačias funkcijas įgyvendinant valstybės politiką energetikos srityje turinčios institucijos (Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1888 redakcija) 6 str.), kompetencijos. Pavyzdžiui, pagal Energetikos įstatymo 6 straipsnio 12 punktą, Energetikos ministerija yra įgaliota nustatyti vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) tvarką ir sąlygas, o pagal 13 punktą, Energetikos ministerijai kartu su Aplinkos ministerija pavesta nustatyti valstybinės svarbos energetikos objektų statybos planavimo tvarką ir sąlygas; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“, priimto įgyvendinant Statybos įstatymo 8 straipsnio 5 dalį, 11¹ punktu Energetikos ministerijai yra priskirtos atitinkamos normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sritys. Nepaisant to, nagrinėjamu atveju, kaip minėta, aktualus yra tam tikrų konkrečių statybos teisinių santykių, susijusių su statinio projektavimu, statybą leidžiančių dokumentų išdavimu ir atitinkamų statybos darbų užbaigimu, reguliavimas.

22. Aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“, priimto įgyvendinant Statybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalimi bei Vyriausybės nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktu Aplinkos ministerijai pavestus įgaliojimus, 12.11 punktas (2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-824 redakcija) nustato, kad statinio bendrųjų, atskirųjų, vartotojo inžinerinių sistemų įrengimas, keitimas, šalinimas priskiriamas prie paprastojo remonto darbų. Pagal atvejus, kada rengiamas statinio projektas, nustatančios Statybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies (2013 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. XII-424 redakcija) 9 punktą, paprastojo remonto aprašas rengiamas statinio paprastajam remontui tik Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais.

23. Statybos įstatymo 23 straipsnio (2010 m. liepos 2 d. įstatymo Nr. XI-992 redakcija) 1 dalis nustato statybą leidžiančių dokumentų rūšių sąrašą, *inter alia* nustato, kad atitinkamais atvejais statybą leidžiantis dokumentas yra rašytinis įgalioto valstybės tarnautojo pritarimas šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4-13 punktuose nurodytam statinio projektui (kai jis privalomas). Kaip minėta, pagal Statybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 9 punktą, paprastojo remonto aprašas rengiamas statinio paprastajam remontui tik Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais. Aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ 32 punkte nustatyta, jog atvejais, kada privaloma rengti atitinkamos rūšies statinio projektą ir gauti šiam projektui rašytinį pritarimą, pateikiami šio Reglamento 6 priede. Pagal nurodyto Reglamento 6 priedo „Atvejais, kada privalomas rašytinis pritarimas statinio projektui“ (2013 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. D1-914 redakcija) 5.3 punktą, rašytinis pritarimas paprastojo remonto aprašui privalomas įrengiant, pertvarkant, išmontuojant bendrąją pastato dujų inžinerinę sistemą, įrengiant, pertvarkant, išmontuojant pastato (išskyrus vienbutį gyvenamąjį namą ir pagalbinio ūkio paskirties statinį) šildymo ir elektros bendrąsias inžinerines sistemas. Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reguliavimą, darytina išvada, jog pagal statybos teisinius santykius reguliuojantį Statybos įstatymą bei jį įgyvendinančius poįstatyminius teisės aktus, *inter alia* aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtintą statybos techninį reglamentą STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ bei 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtintą statybos techninį reglamentą STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, atitinkamiems statybos darbams, siekiant

pakeisti pastato ar jo dalies (daugiabučio namo sekcijos, buto ar kitų patalpų) šildymo būdą (atjungti atitinkamus šilumos įrenginius nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo šildymo ar karšto vandens sistemos), kaip statybos darbams, priskirtiems prie paprastojo remonto darbų, atlikti būtina rengti paprastojo remonto aprašą bei gauti statybą leidžiantį dokumentą – įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo (Statybos įstatymo 23 str. 5 d.) rašytinį pritarimą paprastojo remonto aprašui. Savo ruožtu reikalavimai, keliami siekiant gauti statybą leidžiantį dokumentą, nustatyti tiek Statybos įstatymo 23 straipsnyje, tiek jį tam tikrais aspektais detalizuojančiame minėtame aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“. Pavyzdžiui, Statybos įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad rašytinį pritarimą išduoda įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, jeigu statinio projektui pagal kompetenciją pritarė šio straipsnio 17 dalyje nurodytos institucijos (t. y. savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas – visais atvejais; saugomos teritorijos direkcijos įgaliotas valstybės tarnautojas – statybos saugomoje teritorijoje, kurioje yra įsteigta saugomos teritorijos direkcija, atveju; regiono aplinkos apsaugos departamento įgaliotas atstovas – statybos saugomoje teritorijoje, kurioje nėra įsteigtos saugomos teritorijos direkcijos, atveju; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos įgaliotas valstybės tarnautojas – statybos kultūros paveldo statinyje, kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje ar jų apsaugose zonose atvejais; prisijungimo sąlygas išdavusių inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkai ar naudotojai). Statybos įstatymo 23 straipsnio 10 dalis nustato rašytiniam pritarimui statinio projektui gauti pateikiamų dokumentų sąrašą, nustatant, jog turi būti pateikiami, be kita ko, prašymas, atitinkamas statinio projektas ir kompiuterinė laikmena su projekto įrašu arba tik kompiuterinė laikmena su šio projekto įrašu, jeigu šį projektą privalantys pasirašyti asmenys jį pasirašė elektroniniais parašais, statinio bendraturčių sutikimas. Aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ nustatyta, jog norint gauti rašytinį pritarimą Statybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4-13 punktuose nurodytiems projektams (taip pat ir 9 punkte nurodytam paprastojo remonto aprašui), savivaldybės administracijai pateikiamas prašymas (Reglamento 3 priedas), Statybos įstatymo 23 straipsnio 10 dalyje nurodyti dokumentai (išskyrus tuos, kurie yra statinio projekto sudėtyje) ir Reglamento 10 priede nurodyti rašytiniai pritarimai (raštai ir / ar žymos projekte) projekto sprendiniams. Kiek tai aktualu nagrinėjamo klausimo kontekste, šio Reglamento 10 priede „Privalomi rašytiniai pritarimai projektui iki prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo“ nustatyta, kad iki pateikiant prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą, privaloma gauti, be kita ko, pastato administratoriaus ir bendrosios dalinės nuosavybės savininkų rašytinius pritarimus – jei projekte suprojektuoti pastato bendrųjų inžinerinių sistemų (šildymo, dujų, elektros) kokybiniai ar (ir) kiekybiniai pakeitimai (apkrova, diametrai, leistinoji galia ir pan.) (6 p.).

24. Minėta, kad Energetikos ministerija nurodė, jog ginčijamose nuostatose, siekdama užtikrinti šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą vartotojų teisę pakeisti buto (butų), kitų patalpų šildymo ir apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, ji susistemino procedūrinius reikalavimus, pateikdama atitinkamas nuorodas į teisės aktus, reguliuojančius statybos teisinius santykius. Tačiau nagrinėjamu atveju pripažintina, jog blanketinės, t.y. nukreipiančios į kitus teisės aktus, *inter alia* reguliuojančius statybos teisinius santykius, normos yra įtvirtintos tik kai kuriuose šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių punktuose, pavyzdžiui, 106.1, 107.1, 108.1, 109, 111, 115 ir 117 punktuose. Tačiau tuo pačiu atkreiptinas dėmesys, jog nurodytos normos, kuriose yra aiškiai pateikiamos nuorodos į kitus teisės aktus, įvertinus visuminį ginčijamą teisinį reguliavimą, nustatantį šilumos įrenginių atjungimo nuo šilumos perdavimo tinklų (pastato atjungimo atveju) ar nuo daugiabučio namo šilumos ar karšto vandens įrenginių (daugiabučio namo dalies atjungimo atveju) procedūrą, akivaizdu, yra pavienės.

25. Minėta, kad pateikiamų dokumentų rašytiniam pritarimui statinio projektui (taip pat ir paprastojo remonto aprašui) gauti sąrašą nustato Statybos įstatymo 23 straipsnio

10 dalis, taip pat minėtą Statybos įstatymo straipsnį detalizuojantis aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“. Taigi konstatuotina, jog tiek Statybos įstatyme, tiek atitinkamus statybos teisinius santykius, susijusius su statybą leidžiančio dokumento išdavimu, detalizuojančiame aplinkos ministro patvirtintame statybos techniniame reglamente yra įtvirtintas išsamus teisinis reguliavimas dėl dokumentų, kurie turi būti pateikiami su prašymu išduoti rašytinį pritarimą statinio projektui (*inter alia* paprastojo remonto aprašui). Todėl šiuo aspektu pripažintina, jog Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 104, 105, 106, 107 ir 108 punktuose ta apimtimi, kiek nustatyta, jog prie prašymo išduoti rašytinį pritarimą pastato paprastojo remonto projektui (aprašui) turi būti pridėdama kitą pasirinktą šilumnešį ar energijos rūšį tiekiančio asmens išduota pažyma apie tokio tiekimo technines galimybes; dalies pastato, buto ar kitų patalpų savininkų – buitinių šilumos vartotojų, pageidaujančių atjungti pastato sekcijos (bloko), buto ar kitų patalpų šilumos įrenginius nuo daugiabučio namo šildymo ar karšto vandens sistemos, įsipareigojimas vykdyti prievoles prižiūrėtojiui pagal pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartį jam tenkančia dalimi dėl pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemų priežiūros, jų įsipareigojimas pakeisti šilumos vartojimo pirkimo-pardavimo sutartį dėl šilumos vartojimo bendrojo naudojimo patalpose ir įrenginiuose; valdytojo pažyma, grindžiama techniniais, ekonominiais bei teisiniais argumentais, kad dėl pakeisto buto ar kitų patalpų šildymo būdo bus nepažeidžiamos ar pažeidžiamos kitų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų teisės ar teisėti interesai (kai atjungiamas daugiabučio namo butas ar kitos patalpos), yra reguliuojami statybos teisiniai santykiai dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, nustatant naujus, Statybos įstatyme bei minėtame statybos techniniame reglamente nenumatytus reikalavimus, keliamus asmenims, siekiantiems gauti statybą leidžiantį dokumentą – rašytinį pritarimą statinio paprastojo remonto aprašui. Tai leidžia pripažinti, jog Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 104, 105, 106, 107 ir 108 punktai atitinkama apimtimi prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui. Išplėstinė teisėjų kolegija pastebi, jog šios išvados nepaneigia tai, jog Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatos, kuriose nustatyta pareiga prie prašymo savivaldybės institucijai išduoti rašytinį pritarimą paprastojo remonto projektui (aprašui) pridėti kitą pasirinktą šilumnešį ar energijos rūšį tiekiančio asmens išduotą pažymą apie technines galimybes tiekti kitą šilumnešį ar energijos rūšį (Taisyklių 104.1, 105.1, 106.1.2, 107.1.3, 108.1.3 punktai), taip pat pridėti pageidaujančių atjungti daugiabučio namo dalies, buto ar kitų patalpų savininko įsipareigojimą pakeisti šilumos vartojimo pirkimo-pardavimo sutartį dėl šilumos vartojimo bendro naudojimo patalpose ir įrenginiuose (Taisyklių 107.1.4 ir 108.1.5 p.), gali būti siejamos su atitinkamomis Šilumos ūkio įstatymo nuostatomis, *inter alia* susijusiomis su šilumos tiekimo patikimumo ir pan. užtikrinimu, taip pat Šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnyje ir 29 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta daugiabučio namo buto ir (ar) kitų patalpų savininko pareiga apmokėti už jam tenkančią pastato bendrosioms reikmėms sunaudotos šilumos ir (ar) karšto vandens dalį, nepriklausomai, koku būdu šildomos jam priklausančios patalpos. Taip pat pareiga prie prašymo pridėti valdytojo pažymą, grindžiamą techniniais, ekonominiais bei teisiniais argumentais, kad dėl pakeisto buto ar kitų patalpų šildymo būdo bus nepažeidžiamos ar pažeidžiamos kitų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų teisės ar teisėti interesai, gali būti siejama su aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ 9 priedo 1.3 punktu, pagal kurį tikrinant projektus, savivaldybių administracija patikrina, ar nėra juridinių faktų, kurie pažeistų trečiųjų asmenų interesus. Tačiau nagrinėjamu atveju atitinkami reikalavimai – pridėti nurodytus dokumentus prie prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą – ginčijamose nuostatose yra įtvirtinti kaip sudėtinė procedūros, siekiant gauti statybą leidžiantį dokumentą, dalis, nors įgaliojimų nustatyti tokių teisinį reguliavimą atsakovas niekaip nepagrindė.

26. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 110 punktą nustato, jog gavęs rašytinį pritarimą paprastojo remonto projektui, pastato savininkas arba valdytojas pateikia kitą pasirinktą šilumnešį ar energijos rūšį tiekiančiam asmeniui paraišką gauti prisijungimo sąlygas. Tačiau iš Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies išplaukia, jog prisijungimo sąlygos – tai vienas iš dokumentų, kuriais vadovaujantis rengiamas statinio projektas. Taigi šiuo aspektu, atsižvelgiant į sąvokų identiškumą ir nesant jokių nuorodų, jog nagrinėjamu atveju sąvoka „prisijungimo sąlygos“, vartojama Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 110 punkte, turi kitą prasmę nei įtvirtinta Statybos įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje bei minėtoje 20 straipsnio 3 dalyje, darytina išvada, jog Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 110 nuostata, pagal kurią paraiška išduoti prisijungimo sąlygas teikiama gavus statybą leidžiantį dokumentą – rašytinį pritarimą paprastojo remonto aprašui, nustato kitokią teisinę reguliavimą, nei nustatyta Statybos įstatyme, tuo pažeidžiant iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylantį teisės aktų hierarchijos principą.

27. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 111 ir 112 punktai įtvirtina tam tikras nuostatas dėl savivaldybės veiksmų, sprendžiant klausimą dėl rašytinio pritarimo pastato paprastojo remonto projektui (aprašui) išdavimo, tiek, kiek tai susiję su vartotojų pasirinkimo atitiktimi savivaldybės infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiajam planui ir šilumos ūkio specialiesiems planams. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, jog minėtos nuostatos yra susijusios su, be kita ko, Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 3 ir 4 dalyse įtvirtintu teisiniu reguliavimu, taip pat statybos techninio reglamento 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ 9 priedo „Tikrinančių projektus subjektų kompetencijos sritys“ 1.13 punktu, pagal kurį savivaldybių administracijos projektus tikrina *inter alia* tuo aspektu, ar projektas atitinka savivaldybės specialiųjų planų taisykles. Tačiau nagrinėjamu atveju pripažintina, jog atsakovas ginčijamose Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 111-112 punktų nuostatose reguliavo (akcentavo) tam tikrus naujus subjekto, įgalioto išduoti statybą leidžiantį dokumentą, veiksmų, sprendžiant nurodytą klausimą, aspektus, nors įgaliota institucija nustatyti (detalizuoti) statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarką pagal Statybos įstatymo 23 straipsnį yra Aplinkos ministerija. Todėl pripažintina, jog nurodytos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatos priimtose viršijus atsakovui suteiktą kompetenciją. Analogiškai vertintinas ir Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 115 punktas.

28. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, jog atitinkami įgaliojimai detalizuoti teisinį reguliavimą, įtvirtintą Statybos įstatyme, kiek tai susiję su statinio projekto rengimo tvarka, jo turiniui keliamais reikalavimais, yra suteikti aplinkos ministrui (Aplinkos ministerijai), kuris, minėta, 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 patvirtino statybos techninį reglamentą STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ (dabar galiojanti 2014 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. D1-240 redakcija). Taigi šiuo aspektu pripažintina, jog energetikos ministras, Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 117 punkte nustatęs, kokie sprendiniai pateikiami statinio kapitalinio remonto ar rekonstravimo projekte (aprašė), taip pat 118 punkte įtvirtinęs duomenis, kurie turi būti nurodyti daugiabučio namo sekcijos (bloko) ar buto (patalpos) šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo įrenginių atjungimo ir susijusių inžinerinių sistemų pertvarkymo projekte, nustatė teisinį reguliavimą, neturėdamas tam įgaliojimų.

29. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 119 punkte nustatyta, kad atitinkami daugiabučio namo šildymo sistemos inžinerinių sistemų pertvarkymo darbai atliekami vadovaujantis šių Taisyklių 93-102 punktuose nustatyta tvarka. Išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi šių, t. y. Taisyklių 93-102 punktų turinį, pirmiausia pastebi, jog juose yra reguliuojami teisiniai santykiai dėl daugiabučio namo (viso pastato) modernizavimo, pertvarkymo, atjungimo ir (ar) prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų, be to, pažymėtina, jog įtvirtinant šilumos įrenginių pertvarkymui keliamus reikalavimus, nustatomi tam tikrais aspektais tiek nauji, tiek ir kitokie reikalavimai, nei įtvirtintieji ginčijamose Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatose. Šios aplinkybės leidžia konstatuoti, jog minėta nuoroda Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 119 punkte sukuria tam tikrą neaiškumą bei neapibrėžtumą dėl reikalavimų, taikomų atitinkamų šilumos

įrenginių pertvarkymui, dėl ko šis punktas nurodyta apimtimi negali būti pripažįstamas atitinkančiu konstitucinį teisinės valstybės principą.

30. Pareiškėjas taip pat ginčija tam tikras Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatas, susijusias su pastato ar jo dalies šildymo būdo pakeitimo užbaigimu: 121 punktas nustato, kad baigęs atitinkamus darbus, atsijungimo iniciatorius, pastato savininkas arba valdytojas ir šilumos tiekėjo įgaliotas atstovas surašo šilumos tiekimo nutraukimą patvirtinantį aktą, 122 punktas – kad baigus pastato, jo sekcijos (bloko) ar buto (kitų patalpų) šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo įrenginių atjungimo darbus, buto ar kitų patalpų savininkas, valdytojas ir šilumos tiekėjas pasirašo jų atjungimo aktą, pagal 123 punktą, pastato, sekcijos (bloko) arba daugiabučio namo buto ar kitų patalpų šilumos vartojimo įrenginiai pripažįstami atjungti nuo minėto Taisyklių 122 punkte nurodyto atjungimo akto ir susitarimo dėl šilumos pirkimo-pardavimo sutarties nutraukimo pasirašymo dienos, jeigu šilumos pirkimo-pardavimo sutartyje nenustatyta kitaip, o 124 punkte įtvirtintos nuostatos dėl atsijungusių šilumos vartotojų bei šilumos tiekėjo tarpusavio santykių pasikeitimu nuo minėto Taisyklių 122 punkte nurodyto akto surašymo. Tačiau pažymėtina, kad Statybos įstatymo 24 straipsnio 4 dalis nustato, be kita ko, jog statinių paprastasis remontas užbaigiamas statytojui ar jo teises ir pareigas perėmusiam asmeniui surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą. Taigi Statybos įstatyme aiškiai nustačius, jog paprastojo remonto darbų užbaigimą fiksuojantis dokumentas – tai deklaracija apie statybos užbaigimą, pripažintina, jog Taisyklių 121-124 punktuose įtvirtinto teisinio reguliavimo esmė bei paskirtis tampa neaiški. Nors, viena vertus, šiomis nuostatomis nustatomi tam tikri šilumos vartotojo ir šilumos tiekėjo tarpusavio santykių aspektai, tačiau jų formuluotės gali suponuoti išvadą, jog jomis reguliuojami būtent šilumos įrenginių atjungimo, kaip paprastojo remonto darbų, užbaigimo teisiniai santykiai, juolab kad iš Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 3 dalies išplaukia, jog įstatymų leidėjas šildymo būdo pakeitimo bei, atitinkamai, šilumos vartotojų ir šilumos tiekėjo teisių bei pareigų pakeitimo momentą siekė susieti būtent su statybos darbus užbaigiančio dokumento surašymu. Nurodyti argumentai lemia, jog Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 121-124 punktai pripažintini neatitinkančiais iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančių teisinio reguliavimo aiškumo ir neprieštaravimo reikalavimų.

31. Minėta, jog ginčijamu teisiniu reguliavimu, įtvirtintu Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 104-112, 114, 115, 117-124 punktuose, yra reguliuojami įvairūs teisinių santykių, susijusių su pastato ar jo dalies šildymo būdo pakeitimu, atjungiant šilumos įrenginius nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo (kai atsijungia dalis daugiabučio namo) šildymo ar karšto vandens sistemos, aspektai – nuo atitinkamų darbų inicijavimo iki jų pabaigos. Todėl, įvertinus šių nuostatų turinį, paskirtį bei esmę, taip pat – atitinkamų normų tarpusavio ryšius bei sąveiką, juolab atsižvelgiant į Energetikos ministerijos nurodytą tikslą (susisteminti procedūrinius su nurodytu klausimu susijusius reikalavimus), pripažintina, jog ginčijamos nuostatos turi būti vertinamos kaip vientisas teisinis reguliavimas, skirtas reguliuoti teisinius santykius dėl atitinkamo pastato ar patalpų šildymo būdo pakeitimo, o ne kaip santykinai atskirų teisės normų visuma. Atsižvelgdama į tai, nagrinėjamu atveju, nepaisant to, kad atskiros ginčijamos nuostatos, kurios nukreipia į kitus tam tikrus klausimus reguliuojančius teisės aktus (Taisyklių 106.1, 107.1, 108.1, 109, 111, 115, 117 punktai tam tikra apimtimi) ar kuriomis iš esmės reguliuojami su šilumos vartotojų ir šilumos tiekėjų tarpusavio teisėmis bei pareigomis susiję klausimai (Taisyklių 114, 120 p.), negali būti pripažintos prieštaraujančiomis aukštesnės galios teisės aktams pareiškėjo nurodytu aspektu, išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, jog yra pagrindas pripažinti prieštaraujančiu konstituciniam teisinės valstybės principui visą pareiškėjo ginčijamą teisinį reguliavimą, įtvirtintą Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 104-112, 114, 115, 117-124 punktuose. Priešingu atveju, palikus galioti atitinkamas pavienes ginčijamas Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatas, fragmentiškai reguliuojančias tam tikrus šilumos įrenginių atjungimo nuo šilumos perdavimo tinklų ar daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens aspektus, akivaizdu, nebūtų užtikrinti iš konstitucinio teisinės valstybės principo

kylantys teisiniam reguliavimui keliami aiškumo, darnos bei nuoseklumo reikalavimai, o suinteresuotiems subjektams, siekiantiems pakeisti pastato ar jo dalies šildymo būdą, tai sukeltų neaiškumo bei neapibrėžtumo situaciją.

32. Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, pripažintina, kad energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (2012 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 1-187 redakcija) 104-112, 114, 115, 117-124 punktai prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

33. Pripažinus ginčijamą teisinį reguliavimą prieštaraujančiu konstituciniam teisinės valstybės principui, išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, jog nėra būtina tirti Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 104-112, 114, 115, 117-124 punktų atitikties kitoms pareiškėjo prašyme nurodytoms aukštesnės galios teisės aktų nuostatoms – Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai, Statybos įstatymo 2 straipsnio 21 daliai, 20 straipsnio 11 daliai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui.

Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“

34. Pareiškėjo ginčijamas aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo „Kiti normatyviniai dokumentai, reglamentuojantys statinio statybos rūšis“ 6 punktas nustato:

„Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymas Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 118-5094).“

35. Taigi pareiškėjo ginčijama nuostata, kaip išplaukia iš, be kita ko, tam tikra apimtimi ginčijamo statybos techninio reglamento 2 priedo pavadinimo, nukreipia į vieną iš normatyvinių dokumentų, reglamentuojančių statinio statybos rūšis. Kaip matyti iš pareiškėjo prašymo argumentų, Reglamento 2 priedo 6 punkto atitiktimi nurodytoms aukštesnės galios teisės aktų nuostatoms abejojama tuo aspektu, jog minėtas punktas, pasak pareiškėjo, leidžia statybos darbų rūšis reglamentuoti įgaliojimų neturinčiam energetikos ministrui.

36. Pareiškėjas abejoja ginčijamos nuostatos atliktimi Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka rekonstruojant pastatą (inžinerines sistemas), taip pat Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui.

Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalis nustato:

„Statinio projekto rengimo tvarką ir sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus nustato Vyriausybės įgaliota institucija.“

Vyriausybė Nutarimo Nr. 280 1.2.18 punktu įgaliojo Aplinkos ministeriją nustatyti statinio projekto rengimo tvarką ir sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus“.

37. Taigi Šilumos ūkio įstatymo nuostata, kurios atžvilgiu prašoma įvertinti ginčijamos Reglamento normos teisėtumą, nustato, koku būdu keičiamas buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas (t. y. nukreipia į statybos teisinius santykius reguliuojantį Statybos įstatymą), o Statybos įstatymo bei Vyriausybės Nutarimo Nr. 280 nuostatos, atitiktimi kurioms ginčijama Reglamento nuostata kvestionuojama, numato tam tikrus Aplinkos ministerijos įgaliojimus statybos teisinių santykių srityje, o būtent, kiek aktualu nagrinėjamo klausimo kontekste, kad Aplinkos ministerija yra įgaliota nustatyti statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus.

38. Išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymi, kad tam tikra apimtimi ginčijamas Reglamentas priimtas atsakovui įgyvendinant Statybos įstatyme bei Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktu įtvirtintus įgaliojimus nustatyti statybos darbų priskyrimą atitinkamoms statybos rūšims (jų ypatumus). Statybos techninis reglamentas – viena iš normatyvinių statybos techninių dokumentų rūšių (pagal Statybos įstatymo 2 straipsnio 54 dalį, normatyvinis statybos techninis dokumentas – dokumentas, kuris nustato statinio projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinio naudojimo, priežiūros ir nugriovimo reikalavimus, taisykles, bendruosius principus ir charakteristikas). Normatyvių statybos techninių dokumentų sistemai apibrėžti skirto Statybos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustato, kad statybos techniniai reglamentai – Vyriausybės įgaliosios institucijos teisės aktai (branduolinės energetikos objektams – šios institucijos ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos teisės aktai), kurie nustato statinių, jų statybos, naudojimo ir priežiūros techninius reikalavimus tiesiogiai arba nuorodomis į standartus arba statybos ar statinių naudojimo ir techninės priežiūros taisykles. Statybos įstatymo 8 straipsnio 4 dalis nustato, kad į statybos techninius reglamentas taip pat įrašomi normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimai, nurodyti šio Įstatymo 2 straipsnio 55 dalyje, išreiškiant juos techniniais parametrais arba nuorodomis į normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus.

39. Energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymas Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“, kaip matyti iš jo preambulės, priimtas vadovaujantis Statybos įstatymo 8 straipsnio 5 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ 11¹.2.2 punktu.

40. Statybos įstatymo 8 straipsnio 5 dalis nustato *inter alia*, kad normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus tvirtina juos parengusi pagal kompetenciją valstybės institucija, o šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytus teisės aktus – pagal Vyriausybės nustatytą kompetenciją Vyriausybės įgaliota institucija, suderinusios su Vyriausybės įgaliota institucija, kuriai pavesta tvirtinti statybos techninius reglamentas; normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymą tarp valstybės institucijų nustato Vyriausybė. Normatyviniai statinio saugos ir paskirties dokumentai – dokumentai, kurie kitų įstatymų ar teisės aktų pagrindu nustato statinio apsaugos ir saugos, žmonių, kurie juo naudojasi, apsaugos ir saugos, statinio aplinkos apsaugos ir saugos reikalavimus pagal šio Įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas sritis, atsižvelgiant į statinio paskirtį (statinio tipą) ir jame planuojamą veiklą; šie dokumentai taip pat nustato statinio paskirties reikalavimus: statinio matmenų (priklausančių nuo statinio paskirties) apskaičiavimo, funkcinių ryšių tarp statinio dalių (patalpų) ir statinių, technologinių ir energetikos įrenginių, technologinių inžinerinių sistemų, technologijos ir energetikos procesų patikimumo, efektyvumo ir saugos; inžineriniais tinklais tiekiamų ir statinio inžinerinėse sistemose naudojamų vandens, nuotekų, energijos nešiklių ir pan.; žemės ūkio melioracijos sistemų reguliuojamo dirvožemio drėgmės režimo ir agrotechnikos (Statybos įstatymo 2 str. 55 d.).

41. Vyriausybė 2004 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ paskirstė normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sritis tarp valstybės institucijų, *inter alia* šio nutarimo 11¹.2.2 punktu Energetikos ministerijai paskirta normatyvinių statinio paskirties dokumentų normavimo sritis – energetikos objektai (elektrinės ir katilinės; elektros tinklai ir jų priklausiniai; gamtinių dujų sistemos, gamtinių dujų saugyklos; suskystintų gamtinių dujų importo terminalai ir saugyklos; magistraliniai naftotiekiai, produktotiekiai; naftos perdirbimo įrenginiai; naftos bei naftos produktų terminalai ir saugyklos; šilumos tiekimo tinklai ir jų priklausiniai) ir įrenginiai, skirti energijos ar energijos išteklių (įskaitant atsinaujinančiuosius energijos išteklius) gamybai, laikymui, perdirbimui, perdavimui, skirstymui, ir pan. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad iš Statybos įstatymo

8 straipsnio 5 dalies bei minėto Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ 11¹.2.2 punkto išplaukia Energetikos ministerijos kompetencija tvirtinti normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus nurodytoje srityje. Savo ruožtu, kaip minėta, pagal Statybos įstatymo 8 straipsnio 4 dalį atitinkami normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimai, išreiškiant juos techniniais parametrais arba nuorodomis į šiuo dokumentus, įrašomi į statybos techninius reglamentus. Šių teisinių argumentų pagrindu darytina išvada, jog aplinkos ministras, 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija), turėjo teisinį pagrindą pateikti nuorodą į galiojantį energetikos ministro įsakymą, priimtą vadovaujantis Statybos įstatymo 8 straipsnio 5 dalimi bei Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ 11¹.2.2 punktu.

42. Minėta, kad pareiškėjo ginčijama norma savo esme yra blanketinė, nukreipianti į energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymą Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“. Šio teisės akto, t. y. energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“, teisėtumo patikra – nei formos, nei turinio aspektu – nėra nagrinėjamos norminės administracinės bylos dalykas. Savo ruožtu iš pareiškėjo ginčijamos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) normos *per se* negalima spręsti apie energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakyme Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“ įtvirtinto teisinio reguliavimo turinį, ir, atitinkamai, negalima daryti išvadų apie galimą šio teisinio reguliavimo prieštaravimą aukštesnės galios teisės aktams (*inter alia* pareiškėjo nurodytu aspektu – kad ši teisinį reguliavimą nustatė tokių įgaliojimų neturintis teisėkūros subjektas).

43. Atsižvelgdama į nurodytus teisinius argumentus, išplėstinė teisėjų kolegija daro išvadą, jog ginčijamas aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo 6 punktas pareiškėjo nurodytu aspektu neprieštarauja Statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui.

44. Minėta, kad Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalis, kiek tai aktualu nagrinėjamam klausimui, nustato, be kita ko, jog buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjo ginčijama Reglamento norma nukreipia į energetikos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymą Nr. 1-172 „Dėl Šilumos gamybos statinių ir šilumos perdavimo tinklų, statinių (šildymo ir karšto vandens sistemų) statybos rūšių ir šilumos gamybos ir šilumos perdavimo įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“, kaip į galiojantį energetikos ministro patvirtintą normatyvinį statinio saugos ir paskirties dokumentą, tai yra ginčijama norma pati savaime nenustato teisinio reguliavimo, kuris patektų į Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi reguliuojamų teisinių santykių sritį, darytina išvada, jog ginčijamas aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo 6 punktas negali prieštarauti Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 daliai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 115 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (2012 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 1-187 redakcija) 104-112, 114, 115, 117-124 punktai prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“ patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2013 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. D1-653 redakcija) 2 priedo 6 punktas neprieštarauja Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies nuostatai, jog buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 20 straipsnio 11 daliai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ 1.2.18 punktui.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Laimutis Alechnavičius

Laimė Baltrūnaitė

Anatolijus Baranovas

Irmantas Jarukaitis

Ričardas Piličiauskas